

Warszawa, dnia 14 marca 2014 r.

Poz. 324

**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI<sup>1)</sup>**

z dnia 12 marca 2014 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej  
w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich  
na lata 2007–2013**

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r. poz. 173) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 361 i 1312) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 4 w ust. 1 uchyla się pkt 3;

2) w § 5 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Zobowiązanie rolnośrodowiskowe obejmuje obszar, o którym mowa w ust. 1 lub 2, nawet w przypadku gdy płatność rolnośrodowiskowa została przyznana do mniejszej powierzchni.”;

3) w § 6 w ust. 1:

a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) jednorazowym zmniejszeniu w drugim roku realizacji tego zobowiązania obszaru gruntów, na których to zobowiązanie jest realizowane, do powierzchni równej powierzchni, do której została przyznana pierwsza płatność rolnośrodowiskowa w ramach poszczególnych wariantów pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 6 lub 8;”;

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) zmianie:

a) miejsca uprawy roślin w ramach wariantu pierwszego, drugiego, piątego, szóstego, siódmego lub ósmego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, lub miejsca uprawy truskawki lub poziomki, lub maliny w ramach wariantu dziewiątego lub dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, bez względu na zmianę miejsca realizacji wariantu, z tym że taka zmiana w przypadku rośliny dwuletniej określonej w ust. 1a załącznika nr 4 do rozporządzenia jest dopuszczalna po upływie dwóch lat uprawy tej rośliny, lub

b) rośliny uprawianej w ramach wariantu pierwszego, drugiego, piątego, szóstego, siódmego lub ósmego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 lub truskawki, lub poziomki, lub maliny uprawianych w ramach wariantu dziewiątego lub dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 na inną roślinę, która może być uprawiana w ramach wariantu pierwszego, drugiego, piątego, szóstego, siódmego lub

<sup>1)</sup> Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 248, poz. 1486).

ósmego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, lub truskawkę, lub poziomkę, lub malinę, które mogą być uprawiane w ramach wariantu dziewiątego lub dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, bez względu na zmianę realizowanego wariantu na inny z wymienionych wariantów, z tym że taka zmiana w przypadku rośliny dwuletniej określonej w ust. 1a załącznika nr 4 do rozporządzenia jest dopuszczalna po upływie dwóch lat uprawy tej rośliny, lub

- c) wielkości obszaru, na którym jest uprawiana dana roślina w ramach wariantu pierwszego, drugiego, piątego, szóstego, siódmego lub ósmego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 lub truskawka, lub poziomka, lub malina w ramach wariantu dziewiątego lub dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2

– jeżeli rośliny te będą uprawiane na gruntach rolnych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej, a całkowity obszar, na którym są realizowane wymienione warianty, nie ulegnie zmianie;”;

4) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. 1. Jeżeli w trakcie realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w zakresie wariantu drugiego, czwartego, szóstego, ósmego, dziesiątego lub dwunastego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 rolnik zakończy okres przedstawiania, płatność rolnośrodowiskowa w danym roku jest przyznawana odpowiednio za realizację wariantu pierwszego, trzeciego, piątego, siódmego, dziewiątego lub jedenastego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2.

2. Jeżeli w trakcie realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego grunty rolne, na których jest realizowane to zobowiązanie, zostaną objęte obszarem Natura 2000, realizowany na tych gruntach wariant pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4 staje się odpowiednim wariantem pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 5.

3. Jeżeli w trakcie realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego grunty rolne, na których jest realizowane to zobowiązanie, zostaną wyłączone z obszaru Natura 2000, realizowany na tych gruntach wariant pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 5 staje się odpowiednim wariantem pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4.”;

5) § 9 otrzymuje brzmienie:

„§ 9. 1. Płatność rolnośrodowiskowa do danych gruntów może być przyznana z tytułu realizacji tylko jednego pakietu lub wariantu.

2. Płatność rolnośrodowiskowa w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1:

- 1) pkt 1 nie może być przyznana w przypadku równoczesnej realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2;  
2) pkt 2 nie może być przyznana w przypadku równoczesnej realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 1.”;

6) w § 10:

a) w pkt 2:

– po lit. a dodaje się lit. aa w brzmieniu:

„aa) w ramach wariantów pierwszego, drugiego, piątego, szóstego, siódmego, ósmego, dziewiątego, dziesiątego, jedenastego i dwunastego – jest przyznawana, jeżeli rolnik wytworzył produkty rolnictwa ekologicznego w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975), a w przypadku uprawy roślin dwuletnich określonych w ust. 1a załącznika nr 4 do rozporządzenia, jeżeli rolnik wytworzył te produkty w drugim roku uprawy rośliny dwuletniej,”

– lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) w ramach wariantu trzeciego i czwartego – jest przyznawana, jeżeli rolnik w okresie od dnia 15 marca do dnia 30 września roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej, był posiadaczem bydła, koni, owiec lub kóz, co potwierdza wpis lub zgłoszenie tych zwierząt do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych lub do rejestru koniowatych, o których mowa w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, i zwierzęta te były utrzymywane w tym okresie zgodnie z przepisami, o których mowa w lit. a,”

– dodaje się lit. c w brzmieniu:

„c) w ramach wariantu dziewiątego i dziesiątego – jest przyznawana, jeżeli rolnik zobowiązał się do utrzymania minimalnej obsady drzew określonej w załączniku nr 4a do rozporządzenia na gruntach, do których zostanie mu przyznana ostatnia płatność rolnośrodowiskowa z tytułu realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w zakresie tych wariantów, przez 2 lata od zakończenia realizacji tego zobowiązania, z tym że w przypadku sadów mających nie mniej niż 15 lat minimalna obsada drzew wynosi 125 drzew na hektar, a co najmniej 90% tych drzew jest uprawianych nie krócej niż 15 lat;”

- b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) pkt 4 – jest przyznawana, jeżeli rolnik posiada dokumentację przyrodniczą stanowiącą szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego, sporządzoną przez podmiot, o którym mowa w § 2 ust. 2, w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia lub w roku rozpoczęcia realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w ramach określonych wariantów tych pakietów, na formularzu udostępnionym przez Agencję;”
- c) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
- „3a) pkt 5 – jest przyznawana, jeżeli rolnik posiada dokumentację przyrodniczą stanowiącą szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego ptaków, sporządzoną przez podmiot, o którym mowa w § 2 ust. 2, w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia lub w roku rozpoczęcia realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w ramach określonych wariantów tych pakietów, na formularzu udostępnionym przez Agencję;”
- 7) w § 12:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. W przypadku pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 1 płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana do działek rolnych użytkowanych jako grunty orne, na których występują uprawy wymienione w ust. 1 załącznika nr 4 do rozporządzenia.”
- b) w ust. 2:
- pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) grunty orne, na których występują uprawy wymienione w ust. 1a załącznika nr 4 do rozporządzenia – w przypadku wariantu pierwszego, drugiego, piątego, szóstego, siódmego i ósmego;”
- w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
- „3) sady, w których są uprawiane drzewa lub krzewy z gatunków wymienionych w ust. 1a załącznika nr 4 do rozporządzenia, jeżeli jest utrzymana, z tolerancją do 10%, minimalna obsada drzew i krzewów określona w załączniku nr 4a do rozporządzenia, z tym że w przypadku sadów mających nie mniej niż 15 lat minimalna obsada drzew wynosi 125 drzew na hektar, a co najmniej 90% tych drzew jest uprawianych nie krócej niż 15 lat – w przypadku wariantu dziewiątego, dziesiątego, jedenastego i dwunastego.”
- c) uchyla się ust. 3,
- d) w ust. 4 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:
- „a) siedliska lęgowe ptaków z gatunków wymienionych w ust. 2 pkt 1 załącznika nr 4 do rozporządzenia – w przypadku wariantu pierwszego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 5;”
- 8) po § 13 dodaje się § 13a w brzmieniu:
- „§ 13a. 1. Płatność rolnośrodowiskowa przyznawana do działek rolnych przysługuje do powierzchni działek rolnych położonych na obszarze objętym zobowiązaniem rolnośrodowiskowym, zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej w ramach poszczególnych pakietów lub ich wariantów oraz objętych obszarem zatwierdzonym w rozumieniu art. 6 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 65/2011, z tym że w przypadku pakietu wymienionego w § 4 ust. 1:
- 1) pkt 1 – nie większej jednak niż 20 ha;
  - 2) pkt 2 w zakresie wariantu:
    - a) pierwszego, drugiego, piątego i szóstego – nie większej jednak niż 30 ha,
    - b) trzeciego i czwartego – nie większej jednak niż 15 ha,
    - c) siódmego, ósmego, dziewiątego, dziesiątego, jedenastego i dwunastego – nie większej jednak niż 10 ha;
  - 3) pkt 4 i 5 – nie większej jednak niż 20 ha, a w przypadku wariantu dziesiątego tych pakietów – nie większej jednak niż 5 ha;
  - 4) pkt 6 w zakresie wariantu:
    - a) pierwszego, drugiego i czwartego – nie większej jednak niż 20 ha,
    - b) trzeciego – nie większej jednak niż 0,3 ha;
  - 5) pkt 8 – nie większej jednak niż 20 ha.

2. Limity powierzchniowe określone w ust. 1 stosuje się do przyznawania płatności rolnośrodowiskowej osobno do każdego pakietu i wariantu wymienionego w ust. 1, z tym że w przypadku realizacji więcej niż jednego pakietu lub wariantu łączna powierzchnia działek rolnych objętych wszystkimi realizowanymi pakietami lub wariantami, do której przysługuje płatność rolnośrodowiskowa, wynosi nie więcej niż:

- 1) 20 ha albo
- 2) 30 ha – jeżeli wśród realizowanych pakietów lub wariantów rolnik realizuje wariant pierwszy, drugi, piąty lub szósty pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2.

3. Gdy łączna powierzchnia działek rolnych objętych wszystkimi realizowanymi pakietami lub wariantami przekracza odpowiedni limit powierzchniowy określony w ust. 2, powierzchnię, do której przysługuje płatność rolnośrodowiskowa w ramach poszczególnych pakietów lub wariantów, stanowi iloczyn tego limitu powierzchniowego oraz procentowego udziału powierzchni działek rolnych objętych danym pakietem lub wariantem w łącznej powierzchni działek rolnych objętych wszystkimi realizowanymi pakietami lub wariantami.

4. Gdy powierzchnia działek rolnych objętych danym pakietem lub wariantem przekracza limit powierzchniowy dla tego pakietu lub wariantu określony w ust. 1, za powierzchnię działek rolnych objętych danym pakietem lub wariantem, którą uwzględnia się, obliczając powierzchnię, do której przysługuje płatność rolnośrodowiskowa w ramach poszczególnych pakietów lub wariantów, uważa się powierzchnię równą temu limitowi powierzchniowemu.

5. Udział, o którym mowa w ust. 3, ustala się do ośmiu miejsc po przecinku, a powierzchnię, do której przysługuje płatność rolnośrodowiskowa w ramach poszczególnych pakietów lub wariantów, wyrażoną w hektarach – do dwóch miejsc po przecinku.”;

- 9) w § 15:
  - a) w ust. 1 uchyla się pkt 1,
  - b) uchyla się ust. 2;
- 10) w § 16 w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
  - „1) 4 krowy tej samej rasy;
  - 2) 2 klacze tej samej rasy;”;
- 11) § 19 i § 20 otrzymują brzmienie:

„§ 19. W przypadku realizacji przez rolnika wariantu drugiego, czwartego, szóstego, ósmego, dziesiątego lub dwunastego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, wysokość płatności rolnośrodowiskowej przyznawanej do działek rolnych, na których są realizowane te warianty, gdy do działek tych została mu przyznana pomoc finansowa na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 174, poz. 1809, z późn. zm.<sup>2)</sup>) w ramach pakietu rolnictwo ekologiczne, ustala się z uwzględnieniem stawek płatności określonych odpowiednio dla wariantu pierwszego, trzeciego, piątego, siódmego, dziewiątego lub jedenastego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2.

§ 20. 1. W przypadku pakietów wymienionych w § 4 ust. 1 pkt 4, 5 i 8 płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana w wysokości:

- 1) 100% stawki płatności – za powierzchnię od 0,1 ha do 10 ha;
- 2) 50% stawki płatności – za powierzchnię powyżej 10 ha do 20 ha.

2. W przypadku pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana w wysokości:

- 1) w przypadku wariantu pierwszego i drugiego:
  - a) 100% stawki płatności – za powierzchnię od 0,1 ha do 20 ha,
  - b) 50% stawki płatności – za powierzchnię powyżej 20 do 30 ha;
- 2) w przypadku wariantu piątego i szóstego:
  - a) 100% stawki płatności – za powierzchnię od 0,1 ha do 15 ha,
  - b) 50% stawki płatności – za powierzchnię powyżej 15 do 30 ha.

<sup>2)</sup> Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 213, poz. 2160, z 2005 r. Nr 22, poz. 179 i Nr 131, poz. 1095, z 2006 r. Nr 75, poz. 521, z 2007 r. Nr 46, poz. 302, z 2008 r. Nr 190, poz. 1160, z 2009 r. Nr 33, poz. 255 oraz z 2010 r. Nr 31, poz. 158.

3. W przypadku realizacji więcej niż jednego pakietu lub wariantu, w ramach których płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana do działek rolnych, płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana w wysokości 100% stawki płatności, jeżeli łączna powierzchnia, do której przysługuje płatność rolnośrodowiskowa w ramach wszystkich realizowanych pakietów lub wariantów, nie przekracza największej powierzchni, za którą w ramach realizowanych pakietów lub wariantów można przyznać płatność rolnośrodowiskową z uwzględnieniem 100% stawki płatności.

4. W przypadku:

- 1) pakietów lub wariantów, dla których nie została określona w ust. 1 lub 2 powierzchnia, za którą można przyznać płatność rolnośrodowiskową z uwzględnieniem 100% stawki płatności,
  - 2) wariantu dziesiątego pakietów wymienionych w § 4 ust. 1 pkt 4 i 5
- za powierzchnię, za którą można przyznać płatność rolnośrodowiskową z uwzględnieniem 100% stawki płatności, uważa się odpowiedni limit powierzchniowy określony w § 13a ust. 1.

5. Gdy łączna powierzchnia, do której przysługuje płatność rolnośrodowiskowa w ramach wszystkich realizowanych pakietów lub wariantów, przekracza największą powierzchnię, za którą w ramach realizowanych pakietów lub wariantów można przyznać płatność rolnośrodowiskową z uwzględnieniem 100% stawki płatności, płatność rolnośrodowiskowa w ramach poszczególnych pakietów lub wariantów jest przyznawana w wysokości 100% stawki płatności za powierzchnię:

- 1) stanowiącą iloczyn:
  - a) największej powierzchni, za którą w ramach realizowanych pakietów lub wariantów można przyznać płatność rolnośrodowiskową z uwzględnieniem 100% stawki płatności, oraz
  - b) udziału, o którym mowa w § 13a ust. 3, ustalonego z uwzględnieniem § 13a ust. 4 i 5;
- 2) nie większą jednak niż powierzchnia, za którą w ramach danego pakietu lub wariantu można przyznać płatność rolnośrodowiskową z uwzględnieniem 100% stawki płatności.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, płatność rolnośrodowiskowa za pozostałą powierzchnię, do której ta płatność przysługuje, jest przyznawana w wysokości 50% stawki płatności.”;

12) w § 24:

- a) w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
  - „4) oświadczenie o podjęciu zobowiązania, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c, sporządzone na formularzu udostępnionym przez Agencję – w przypadku realizacji wariantu dziewiątego lub dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2.”,
- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku realizacji wariantu pierwszego, drugiego, piątego, szóstego, siódmego, ósmego, dziewiątego, dziesiątego, jedenastego lub dwunastego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, rolnik składa do kierownika biura powiatowego Agencji kopie dokumentów, o których mowa w części II. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne w ust. 1 pkt 1 załącznika nr 3 do rozporządzenia, do dnia 30 listopada roku określonego w tym przepisie.”;

13) w § 25 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) część działki rolnej, która ma pozostać nieskoszona w danym roku – w przypadku realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4 lub 5,”;

14) § 38 otrzymuje brzmienie:

„§ 38. 1. Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 1, płatność rolnośrodowiskowa dotycząca tego pakietu przysługuje w danym roku w wysokości zmniejszonej o tyle procent, ile odpowiada procentowemu stosunkowi powierzchni:

- 1) trwałych użytków zielonych, na których stwierdzono to uchybienie, do powierzchni wszystkich gruntów rolnych objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym w ramach tego pakietu, lub
- 2) gruntów ornych, na których stwierdzono to uchybienie, do powierzchni wszystkich gruntów ornych, na których powinny być przestrzegane te wymogi w ramach tego pakietu.



2. Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów w ramach poszczególnych wariantów pakietów wymienionych w § 4 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 6 lub 8, płatność rolnośrodowiskowa w części dotyczącej danego wariantu przysługuje w danym roku w wysokości zmniejszonej o kwotę stanowiącą iloczyn:

- 1) współczynnika procentowego określonego w załączniku nr 7 do rozporządzenia oraz
- 2) kwoty stanowiącej iloczyn:
  - a) wysokości płatności, jaka przysługiwałaby w ramach danego wariantu, gdyby rolnik przestrzegał tych wymogów, oraz
  - b) procentowego stosunku powierzchni obszaru, na którym stwierdzono to uchybienie, do powierzchni obszaru, na którym powinny być przestrzegane te wymogi w ramach danego wariantu.

3. Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogu określonego w części II. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne w ust. 1 pkt 1 załącznika nr 3 do rozporządzenia, płatność rolnośrodowiskowa przyznana w ramach danego wariantu pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 za rok, którego dotyczy stwierdzone uchybienie, podlega zwrotowi w części odpowiadającej procentowemu stosunkowi różnicy między wielkością produkcji ekologicznej, jaką rolnik powinien był wprowadzić na rynek zgodnie z tym wymogiem, a wielkością produkcji ekologicznej, jaką wprowadził na rynek zgodnie z tym wymogiem, do wielkości produkcji ekologicznej, jaką powinien był wprowadzić na rynek zgodnie z tym wymogiem.

4. Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogu określonego w części V. Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie w ust. 2 pkt 2 załącznika nr 3 do rozporządzenia, płatność rolnośrodowiskowa w części dotyczącej wariantu drugiego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 6 przysługuje w danym roku w wysokości zmniejszonej o 40%.

5. Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogu określonego w części VII. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód w ust. 1 pkt 2 załącznika nr 3 do rozporządzenia, płatność rolnośrodowiskowa nie przysługuje w danym roku w części dotyczącej pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8 realizowanego na gruntach rolnych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną, których wykaz jest określony w przepisach w sprawie minimalnych norm.

6. Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów określonych w części VII. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód w ust. 3 pkt 7 lub w ust. 4 pkt 7 załącznika nr 3 do rozporządzenia, płatność rolnośrodowiskowa przyznana w ramach odpowiednio wariantu drugiego lub trzeciego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8 za rok poprzedzający rok, w którym zostało stwierdzone to uchybienie, podlega zwrotowi w części odpowiadającej procentowemu stosunkowi powierzchni obszaru, na którym stwierdzono to uchybienie, do powierzchni obszaru, na którym powinny być przestrzegane te wymogi w ramach danego wariantu.

7. Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów w ramach:

- 1) wariantu trzeciego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7, płatność rolnośrodowiskowa przysługuje w danym roku w wysokości zmniejszonej o współczynnik procentowy określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia, w części dotyczącej zwierząt ras lokalnych, w stosunku do których stwierdzono takie uchybienie;
- 2) poszczególnych wariantów pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 9, płatność rolnośrodowiskowa przysługuje w danym roku w wysokości zmniejszonej o współczynnik procentowy określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia, w części dotyczącej miedz śródpolnych, w stosunku do których stwierdzono takie uchybienie.

8. Jeżeli rolnik nie zachował któregośkolwiek z występujących w gospodarstwie rolnym i określonych w planie działalności rolnośrodowiskowej trwałych użytków zielonych i elementów krajobrazu rolniczego nieużytkowanych rolniczo, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 1, płatność rolnośrodowiskowa przysługuje temu rolnikowi w wysokości zmniejszonej o 20% w roku, w którym zostało stwierdzone takie uchybienie.

9. Przepisu ust. 8 nie stosuje się w przypadku, gdy rolnik nie zachował któregośkolwiek z występujących w gospodarstwie rolnym i określonych w planie działalności rolnośrodowiskowej trwałych użytków zielonych i elementów krajobrazu rolniczego nieużytkowanych rolniczo w wyniku przeniesienia, w drodze umowy sprzedaży, darowizny lub innej umowy, posiadania gruntów rolnych, na których występują takie użytki lub elementy krajobrazu, lub utraty posiadania takich gruntów, a grunty te nie są objęte zobowiązaniem rolnośrodowiskowym.

10. Jeżeli rolnik nie prowadzi rejestru działalności rolnośrodowiskowej, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 2, rolnikowi temu nie przysługuje płatność rolnośrodowiskowa w danym roku.”;

## 15) w § 39:

## a) w ust. 2:

– pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) nie przestrzega żadnych wymogów w ramach wariantu określonego pakietu, w szczególności w związku z dokonaniem wymiany działek, o której mowa w art. 10 ust. 4 rozporządzenia nr 65/2011, przy czym zwrotowi podlega ta część płatności, która została przyznana w ramach danego wariantu;

2) zmniejszył obszar gruntów ornych, na którym powinien realizować zobowiązanie rolnośrodowiskowe w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 1, do powierzchni mniejszej niż powierzchnia, do której została przyznana pierwsza płatność rolnośrodowiskowa w ramach tego pakietu, przy czym zwrotowi podlega ta część płatności przyznanej w ramach tego pakietu, która odpowiada procentowemu stosunkowi:

a) powierzchni stanowiącej różnicę między:

– powierzchnią, do której przyznano pierwszą płatność rolnośrodowiskową, a

– powierzchnią stanowiącą różnicę między:

– powierzchnią obszaru gruntów ornych, na którym powinien być realizowany ten pakiet, a

– powierzchnią obszaru gruntów ornych objętego zmniejszeniem,

b) do powierzchni, do której przyznano pierwszą płatność rolnośrodowiskową;”;

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) zmniejszył obszar, na którym powinien realizować zobowiązanie rolnośrodowiskowe w ramach danego wariantu pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 6 lub 8, przy czym zwrotowi podlega ta część płatności przyznanej w ramach danego wariantu, która odpowiada procentowemu stosunkowi powierzchni obszaru objętego zmniejszeniem do powierzchni obszaru, na którym powinien być realizowany ten wariant;”;

## b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku gdy w okresie dwóch lat od dnia zakończenia realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w zakresie wariantu dziewiątego lub dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 rolnik zmniejszył obsadę drzew poniżej minimalnej obsady drzew wbrew zobowiązaniu, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c, płatność rolnośrodowiskowa przyznana za realizację tych wariantów podlega zwrotowi w części odpowiadającej procentowemu stosunkowi różnicy między minimalną obsadą drzew a utrzymywaną obsadą drzew do minimalnej obsady drzew.”;

## 16) w § 45 po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) uszkodzenie lub zniszczenie drzew przez dzikie zwierzęta mimo zastosowania repelentów, ogrodzenia lub osłonek, mające wpływ na realizację zobowiązania rolnośrodowiskowego;”;

## 17) uchyla się § 48;

## 18) w § 49 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przepisów § 10 pkt 2 lit. b, § 14, § 38 ust. 2 oraz § 39 ust. 2 pkt 2a nie stosuje się do zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w § 58, w zakresie wariantu trzeciego lub czwartego pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne i do kolejnych płatności rolnośrodowiskowych przyznawanych za realizację tego zobowiązania w tym zakresie.”;

## 19) uchyla się § 51 i § 52;

## 20) w załączniku nr 1 do rozporządzenia:

a) w części II. Część szczegółowa uchyla się pkt 3,

b) w części III. Załącznik do planu działalności rolnośrodowiskowej w pkt 1 w lit. b uchyla się tiret pierwsze;

## 21) w załączniku nr 2 do rozporządzenia Tabela I. otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;

- 22) w załączniku nr 3 do rozporządzenia:
- a) w części I pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) nieprzekraczanie, z tolerancją do 10%, maksymalnej dawki azotu pochodzącego z nawozów naturalnych, kompostów i nawozów mineralnych wynoszącej:
- a) 150 kg/ha na gruntach ornych,
- b) 120 kg/ha na trwałych użytkach zielonych
- lecz nie więcej niż maksymalna dawka azotu takiego pochodzenia, określona w programie działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na obszarze szczególnie narażonym, na którym jest położone, chociażby w części, gospodarstwo rolne rolnika, pomniejszona o 10% na gruntach ornych i o 40% na trwałych użytkach zielonych;”
- b) w części II:
- w ust. 1:
- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „Wymogi dla wszystkich wariantów z wyłączeniem wariantu 2.3. Trwałe użytki zielone (dla których zakończono okres przestawiania) i 2.4. Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania);”
- pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) wprowadzenie na rynek w rozumieniu art. 2 lit. j rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz. Urz. UE L 189 z 20.07.2007, str. 1, z późn. zm.) co najmniej 50% wielkości produkcji ekologicznej poszczególnych produktów rolnictwa ekologicznego, zawartej w wykazie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym, w terminie do dnia 31 października roku następującego po roku, w którym zostały wytworzone te produkty, potwierdzone dokumentami stanowiącymi dokumentację księgową, o której mowa w art. 66 rozporządzenia Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli (Dz. Urz. UE L 250 z 18.09.2008, str.1, z późn. zm.);”
- w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
- „3) w przypadku wariantu dziewiątego, dziesiątego, jedenastego i dwunastego:
- a) jest tyle drzew w okresie owocowania lub na podkładkach karłowych lub półkarłowych, ile jest wymagane do spełnienia warunku określonego w § 12 ust. 2 pkt 3, a uprawa tych drzew jest prowadzona nie krócej niż rok,
- b) jest tyle krzewów owocujących, ukorzenionych i spełniających wymagania dotyczące średnicy elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego, określone dla krzewów jagodowych w przepisach w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania oraz jakości materiału siewnego, ile jest wymagane do spełnienia warunku określonego w § 12 ust. 2 pkt 3.”
- w ust. 2 uchyla się pkt 2,
- c) uchyla się część III,
- d) w części IV w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „Wymogi dodatkowe dla wariantu 5.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków;”
- e) w części VII ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Wymogi dla pakietu:
- 1) zakaz uprawy w międzyplonie lub wsiewce poplonowej roślin, do których uprawy może zostać przyznana specjalna płatność obszarowa do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych, jeżeli w plonie głównym była uprawiana ta sama roślina;
- 2) utrzymywanie minimalnej okrywy roślinnej wymaganej przepisami w sprawie minimalnych norm na gruntach rolnych, na których nie jest realizowany ten pakiet, w przypadku gdy grunty te oraz grunty, na których jest realizowany ten pakiet, znajdują się na obszarach zagrożonych erozją wodną, których wykaz jest określony w przepisach w sprawie minimalnych norm.”;



- 23) w załączniku nr 4 do rozporządzenia:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia,
  - b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia,
  - c) w ust. 2 w pkt 1:
    - wprowadzenie do wyciszenia otrzymuje brzmienie:  
„wariant 5.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków obejmuje następujące gatunki ptaków:”;
    - lit. b otrzymuje brzmienie:  
„b) błotniak łąkowy (*Circus pygargus*)”;
- 24) po załączniku nr 4 do rozporządzenia dodaje się załącznik nr 4a w brzmieniu określonym w załączniku nr 4 do niniejszego rozporządzenia;
- 25) załącznik nr 5 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 5 do niniejszego rozporządzenia;
- 26) załącznik nr 6 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 6 do niniejszego rozporządzenia;
- 27) załącznik nr 7 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 7 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Do przyznawania i zwrotu pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” w sprawach objętych postępowaniami:

- 1) wszczętymi i niezakończonymi ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia,
- 2) zakończonymi ostateczną decyzją wydaną na podstawie przepisów dotychczasowych, w przypadku gdy zostały wznowione od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia

– stosuje się przepisy dotychczasowe, z tym że w postępowaniu w sprawie zwrotu tej pomocy przepis § 45 rozporządzenia, o którym mowa w § 1, stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

§ 3. 1. Rolnik, który na podstawie przepisów dotychczasowych podjął zobowiązanie rolnośrodowiskowe, o którym mowa w art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.), zwane dalej „zobowiązaniem rolnośrodowiskowym”, kontynuuje jego realizację zgodnie z przepisami dotychczasowymi, z tym że począwszy od dnia 15 marca 2015 r. nie może dokonać zmiany tego zobowiązania polegającej na:

- 1) jednorazowym zwiększeniu w drugim albo trzecim roku realizacji tego zobowiązania obszaru gruntów, na których zobowiązanie jest realizowane w zakresie wariantu pierwszego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia, o którym mowa w § 1;
- 2) jednorazowym dodaniu w drugim albo trzecim roku realizacji tego zobowiązania wariantu pierwszego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia, o którym mowa w § 1.

2. Przepis ust. 1 stosuje się także w przypadku, o którym mowa w § 35 ust. 1 zmienianego rozporządzenia, do nowego zobowiązania rolnośrodowiskowego, o którym mowa w art. 45 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 15, z późn. zm.), realizowanego przez rolnika, o którym mowa w ust. 1, jeżeli rolnik ten zobowiązał się do kontynuowania realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego na podstawie przepisów dotychczasowych przez innego rolnika.

3. Do pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” przyznawanej za realizację zobowiązania, o którym mowa w ust. 1, albo nowego zobowiązania, określonego w ust. 2, w kolejnych latach jego realizacji stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15 marca 2014 r.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa  
i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2014 r. (poz. 324)

Załącznik nr 1

Tabela I.

<b>WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW</b>	<b>NIEZGODNOŚCI DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW</b>	<b>NARUSZENIA DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW</b>	<b>zasieg<sup>1)</sup></b>	<b>dotkliwość<sup>2)</sup></b>	<b>trwałość<sup>3)</sup></b>
Niestosowanie nawozów niedopuszczonych do obrotu – art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033, z późn. zm.).	Nieprzestrzeżenie zakazu stosowania nawozów niedopuszczonych do obrotu.	1. Stwierdzono zastosowanie nawozów niedopuszczonych do obrotu.	3 pkt 5 pkt	1 pkt 3 pkt	1 pkt 3 pkt
Niestosowanie w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierającej więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych – art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.	Nieprzestrzeżenie zakazu stosowania w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierającej więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych.	2. Stwierdzono zastosowanie w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierającej więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych.	1 pkt 3 pkt	1 pkt 3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt
Przechowywanie gnojówki i gnojowicy w szczelnych zbiornikach o pojemności umożliwiającej gromadzenie	Nieprzestrzeżenie nakazu przechowywania gnojówki i gnojowicy w szczelnych zbiornikach o pojemności	3.1. Stwierdzono, że pojemność zbiorników na gnojówkę i gnojowicę uniemożliwia gromadzenie	3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt

<p>co najmniej 4-miesięcznej produkcji tych nawozów od dnia 1 stycznia 2011 r., a w przypadku obszarów szczególnie narażonych w rozumieniu przepisów w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, o pojemności umożliwiającej przechowywanie tych nawozów przez okres określony w tych programach; zbiorniki te powinny być zbiornikami zamkniętymi w przepisów dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie</p> <p>– art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu oraz przepisy wydane na podstawie art. 47 ust. 7 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.)</p>	<p>umożliwiającej gromadzenie co najmniej 4-miesięcznej produkcji tych nawozów od dnia 1 stycznia 2011 r., a w przypadku obszarów szczególnie narażonych w rozumieniu przepisów w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, o pojemności umożliwiającej przechowywanie tych nawozów przez okres określony w tych programach; zbiorniki te powinny być zbiornikami zamkniętymi w rozumieniu przepisów dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie.</p>	<p>co najmniej 4-miesięcznej produkcji tych nawozów od dnia 1 stycznia 2011 r., a w przypadku obszarów szczególnie narażonych w rozumieniu przepisów w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, przez okres określony w tych programach.</p>	
		<p>3.2. Stwierdzono, że gnojówka i gnojowica nie są przechowywane w szczelnych lub zamkniętych zbiornikach w rozumieniu przepisów dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p> <p>3 pkt 5 pkt</p> <p>3 pkt 5 pkt</p>

Przechowywanie od dnia 1 stycznia 2009 r. przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, nawozów naturalnych, innych niż gnojówka i gnojowica, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu – art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.	Nieprzechowywanie od dnia 1 stycznia 2009 r. przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, nawozów naturalnych, innych niż gnojówka i gnojowica, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu.	Nieprzechowywanie od dnia 1 stycznia 2009 r. przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, nawozów naturalnych, innych niż gnojówka i gnojowica, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu.	4. Stwierdzono nieprzechowywanie od dnia 1 stycznia 2009 r. przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, nawozów naturalnych, innych niż gnojówka i gnojowica, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu.	3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt
Przechowywanie do dnia 31 grudnia 2010 r. przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, gnojówki i gnojowicy w szczelnych, zamkniętych zbiornikach – art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.	Nieprzechowywanie do dnia 31 grudnia 2010 r. przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, gnojówki i gnojowicy w szczelnych, zamkniętych zbiornikach.	Nieprzechowywanie do dnia 31 grudnia 2010 r. przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, gnojówki i gnojowicy w szczelnych, zamkniętych zbiornikach.	5. Stwierdzono nieprzechowywanie do dnia 31 grudnia 2010 r. przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, gnojówki i gnojowicy w szczelnych, zamkniętych zbiornikach.	3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt
Stosowanie nawozów naturalnych i organicznych w postaci stałej oraz płynnej wyłącznie w okresie od dnia 1 marca do dnia	Nieprzestrzeżenie zakazu stosowania nawozów naturalnych i organicznych w postaci stałej oraz płynnej poza okresem od dnia	Nieprzestrzeżenie zakazu stosowania nawozów naturalnych i organicznych w postaci stałej oraz płynnej poza okresem od dnia	6. Stwierdzono zastosowanie nawozów naturalnych i organicznych w postaci stałej oraz płynnej poza okresem od dnia 1 marca do dnia	3 pkt 5 pkt	1 pkt 3 pkt	3 pkt 5 pkt

<p>30 listopada, z wyjątkiem nawozów stosowanych na uprawy pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe)</p> <p>– § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania (Dz. U. Nr 80, poz. 479, z późn. zm.).</p>	<p>1 marca do dnia 30 listopada, z wyjątkiem nawozów stosowanych na uprawy pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe).</p>	<p>30 listopada, z wyjątkiem nawozów stosowanych na uprawy pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe).</p>	
<p>Przykrycie lub wymieszanie z glebą nawozów naturalnych nie później niż następnego dnia po ich zastosowaniu, z wyjątkiem nawozów stosowanych w lasach oraz na użytkach zielonych</p> <p>– § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania.</p>	<p>Nieprzestrzeganie zakazu przykrycia lub wymieszania z glebą nawozów naturalnych później niż następnego dnia po ich zastosowaniu, z wyjątkiem nawozów stosowanych w lasach oraz na użytkach zielonych.</p>	<p>7. Stwierdzono przykrycie lub wymieszanie z glebą nawozów naturalnych później niż następnego dnia po ich zastosowaniu, z wyjątkiem nawozów stosowanych w lasach oraz na użytkach zielonych.</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p> <p>1 pkt 3 pkt</p> <p>3 pkt 5 pkt</p>



<p>Niestosowanie nawozów: 1) na glebach zalanych wodą, przykrytych śniegiem lub zamarzniętych do głębokości 30 cm oraz podczas opadów deszczu, 2) naturalnych w postaci płynnej oraz azotowych na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10%, 3) naturalnych w postaci płynnej podczas wegetacji roślin przeznaczonych do spożycia przez ludzi</p> <p>– art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.</p>	<p>Nieprzestrzeżenie zakazu stosowania nawozów: 1) na glebach zalanych wodą, przykrytych śniegiem lub zamarzniętych do głębokości 30 cm oraz podczas opadów deszczu; 2) naturalnych w postaci płynnej oraz azotowych na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10%; 3) naturalnych w postaci płynnej podczas wegetacji roślin przeznaczonych do spożycia przez ludzi.</p>	<p>8.1. Stwierdono zastosowanie nawozów na glebach zalanych wodą, przykrytych śniegiem lub zamarzniętych do głębokości 30 cm oraz podczas opadów deszczu.</p> <p>8.2. Stwierdono zastosowanie nawozów naturalnych w postaci płynnej oraz azotowych na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10%.</p> <p>8.3. Stwierdono zastosowanie nawozów naturalnych w postaci płynnej podczas wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p> <p>3 pkt 5 pkt</p> <p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p> <p>1 pkt 3 pkt</p> <p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p> <p>3 pkt 5 pkt</p> <p>3 pkt 5 pkt</p>
<p><b>WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN</b></p> <p>Postępowanie z opakowaniami jednostkowymi środków ochrony roślin zgodnie z etykietą – art. 35 ust. 5 ustawy</p>	<p><b>NIEZGODNOŚCI DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN</b></p> <p>Nieprzestrzeżenie nakazu postępowania z opakowaniami jednostkowymi środków ochrony roślin zgodnie z etykietą.</p>	<p><b>NARUSZENIA DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN</b></p> <p>9. Stwierdono, że rolnik postąpił z opakowaniami jednostkowymi środków ochrony roślin niezgodnie z etykietą.</p>	<p>zasieg<sup>1)</sup></p> <p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>dotkliwość<sup>2)</sup></p> <p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>trwałość<sup>3)</sup></p> <p>3 pkt 5 pkt</p>

<p>z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. poz. 455) w związku z pkt 1 lit. q i s załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 547/2011 z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów w zakresie etykietowania środków ochrony roślin (Dz. Urz. UE L 155 z 11.06.2011, str. 176, z późn. zm.).</p>	<p>Przechowywanie przez okres 3 lat dokumentacji (ewidencji zabiegów) dotyczącej stosowanych przez rolników środków ochrony roślin, zawierającej nazwę środka ochrony roślin, czas zastosowania i zastosowaną dawkę, obszar i uprawy, na których zastosowano środek ochrony roślin – art. 67 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r.</p>		<p>Nieprzechowywanie przez okres 3 lat dokumentacji dotyczącej stosowanych przez rolników środków ochrony roślin.</p>		<p>10. Stwierdzono, że rolnik nie przechowuje przez okres 3 lat dokumentacji dotyczącej stosowanych przez niego środków ochrony roślin.</p>		<p>3 pkt</p>		<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>
--	---	--	---	--	---	--	--------------	--	----------------------------------

<p>dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego dyrektywę Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1, z późn. zm.).</p>					
<p>Przechowywanie środków ochrony roślin w miejscach lub obiektach: 1) położonych w odległości nie mniejszej niż 20 m od studni oraz zbiorników i cieków wodnych, chyba że środki te są przechowywane na utwardzonej nawierzchni z betonu szelonego lub z innych trwałych materiałów izolacyjnych, które są nieprzepuszczalne dla cieczy, oraz 2) umożliwiających ich zamknięcie w sposób zapewniający, że przechowywane w nich środki są niedostępne dla osób trzecich</p>	<p>Nieprzestrzeżenie nakazu przechowywania środków ochrony roślin w miejscach lub obiektach, które: 1) są położone w odległości nie mniejszej niż 20 m od studni oraz zbiorników i cieków wodnych, chyba że środki te są przechowywane na utwardzonej nawierzchni z betonu szelonego lub z innych trwałych materiałów izolacyjnych, które są nieprzepuszczalne dla cieczy, oraz 2) umożliwiają ich zamknięcie w sposób zapewniający, że przechowywane w nich środki są niedostępne dla osób trzecich.</p>	<p>11. Stwierdzono przechowywanie środków ochrony roślin w miejscach lub obiektach, które: 1) są położone w odległości mniejszej niż 20 m od studni lub zbiorników lub cieków wodnych, a środki te nie są przechowywane na utwardzonej nawierzchni z betonu szelonego lub z innych trwałych materiałów izolacyjnych, które są nieprzepuszczalne dla cieczy, lub 2) nie umożliwiają ich zamknięcia w sposób zapewniający, że przechowywane w nich środki są niedostępne dla osób trzecich.</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>

<p>– § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie sposobu postępowania przy stosowaniu i przechowywaniu środków ochrony roślin (Dz. U. poz. 625).</p>					
---	--	--	--	--	--

- 1) Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium zasięgu, w odniesieniu do naruszenia nr:
  - 1) 1, 3–6, 8 i 9:
    - a) 3 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego, jednakże mogący mieć skutki dla obszaru sąsiadującego z tym gospodarstwem,
    - b) 5 pkt – wykraczający poza gospodarstwo rolne;
  - 2) 2:
    - a) 1 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego,
    - b) 3 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego, jednakże mogący mieć skutki dla obszaru sąsiadującego z tym gospodarstwem;
  - 3) 7 i 11:
    - a) 1 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego,
    - b) 3 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego, jednakże mogący mieć skutki dla obszaru sąsiadującego z tym gospodarstwem,
    - c) 5 pkt – wykraczający poza gospodarstwo rolne,
  - 4) 10 – 3 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego, jednakże mogący mieć skutki dla obszaru sąsiadującego z tym gospodarstwem.
- 2) Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium dotkliwości, w zależności od reakcji środowiska na naruszenie, w odniesieniu do naruszenia nr:
  - 1) 1:
    - a) 1 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz potencjalnie możliwy w nieokreślonym czasie,
    - b) 3 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz bardzo prawdopodobny w kolejnym roku;

- 2) 2) a) 1 pkt – dopuszczalna dawka nawozu naturalnego została przekroczona nie więcej niż o 30 kg azotu w czystym składniku w danym roku kalendarzowym na 1 ha użytków rolnych,  
b) 3 pkt – dopuszczalna dawka nawozu naturalnego została przekroczona więcej niż o 30 kg, lecz nie więcej niż o 60 kg azotu w czystym składniku w danym roku kalendarzowym na 1 ha użytków rolnych,  
c) 5 pkt – dopuszczalna dawka nawozu naturalnego została przekroczona więcej niż o 60 kg azotu w czystym składniku w danym roku kalendarzowym na 1 ha użytków rolnych;
- 3) 3.1: a) 3 pkt – stwierdzono niedobór pojemności urządzeń nie większy niż 20%,  
b) 5 pkt – stwierdzono niedobór pojemności urządzeń większy niż 20%;
- 4) 3.2 i 5: a) 3 pkt – stwierdzono, że zbiorniki są przykryte nieszczelnymi pokrywami,  
b) 5 pkt – stwierdzono, że zbiorniki nie są przykryte (zbiorniki otwarte) lub stwierdzono nieszczelność zbiorników;
- 5) 4: a) 3 pkt – stwierdzono nieszczelność płyt,  
b) 5 pkt – stwierdzono brak płyt;
- 6) 6–8.2: a) 1 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz potencjalnie możliwy w nieokreślonym czasie,  
b) 3 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz bardzo prawdopodobny w kolejnym roku kalendarzowym, lub potencjalnie możliwe zagrożenie dla zdrowia ludzi lub zwierząt;
- 7) 8.3 i 9: a) 3 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz bardzo prawdopodobny w kolejnym roku kalendarzowym, lub potencjalnie możliwe zagrożenie dla zdrowia ludzi lub zwierząt,  
b) 5 pkt – negatywny efekt dla środowiska widoczny w tym samym roku kalendarzowym lub prawdopodobne zagrożenie dla zdrowia ludzi lub zwierząt;
- 8) 10 – 3 pkt – stwierdzono przechowywanie ewidencji zabiegów krócej niż 3 lata od dnia wykonania ostatniego zabiegu;
- 9) 11: a) 3 pkt – stwierdzono niespełnienie wymogu minimalnej odległości mniej niż o 30%,  
b) 5 pkt – stwierdzono niespełnienie wymogu minimalnej odległości nie mniej niż o 30%, lub stwierdzono, że nie ma możliwości zamknięcia miejsca lub obiektu, w których są przechowywane środki ochrony roślin w sposób zapewniający, że przechowywane w nich środki są niedostępne dla osób trzecich.



- 3) Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium trwałości, w odniesieniu do naruszenia nr:
- 1) 1:
    - a) 1 pkt – odwracalna krótkotrwała,
    - b) 3 pkt – odwracalna długotrwała;
  - 2) 2–8.3:
    - a) 3 pkt – odwracalna krótkotrwała, bez konieczności podejmowania działań naprawczych, lub podejmowane działania naprawcze nie wymagają dużych nakładów pracy,
    - b) 5 pkt – odwracalna długotrwała, a wymagane działania naprawcze wiążą się ze znacznymi nakładami pracy;
  - 3) 9:
    - a) 3 pkt – odwracalna długotrwała,
    - b) 5 pkt – nieodwracalna;
  - 4) 10:
    - a) 1 pkt – odwracalna krótkotrwała,
    - b) 3 pkt – odwracalna długotrwała,
    - c) 5 pkt – nieodwracalna;
  - 5) 11:
    - a) 3 pkt – odwracalna krótkotrwała,
    - b) 5 pkt – odwracalna długotrwała.

Załącznik nr 2

## 1. Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone obejmuje następujące uprawy:

Lp.	Nazwa polska rośliny uprawnej	Nazwa łacińska gatunku	Klasyfikacja roślin dla potrzeb sprawozdawczości: UR – uprawy roczne, UD – uprawy dwuletnie, UW – uprawy wieloletnie, P – pozostałe
1	bobik	<i>Vicia faba</i> L.	UR
2	bodziszek iberyjski	<i>Geranium ibericum</i> Fisch. et Mey	UW
3	bodziszek leśny	<i>Geranium sylvaticum</i> L.	UW
4	brukiew pastewna	<i>Brassica napus</i> var. <i>napobrassica</i>	UR
5	burak cukrowy	<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i> , convar. <i>crassa</i> var. <i>altissima</i>	UR
6	burak pastewny	<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i> , convar. <i>crassa</i> var. <i>crassa</i>	UR
7	chaber bławatek	<i>Centaurea cyanus</i> L.	UR
8	chaber driakiewnik	<i>Centaurea scabiosa</i> L.	UW
9	chaber górski	<i>Centaurea montana</i> L.	UW
10	chaber nadreński	<i>Centaurea rhenana</i> Bor.	UD
11	chaber wielkogłówkowy	<i>Centaurea macrocephala</i> L.	UW
12	chmiel	<i>Humulus lupulus</i> L.	UW
13	czosnek cuchnący	<i>Allium odorum</i> L.	UW
14	dynia oleista	<i>Cucurbita pepo</i> convar. <i>styriaca</i> Grebensc.	UR
15	dynia pastewna	<i>Cucurbita pepo</i> convar. <i>Pepo</i>	UR
16	dzięgiel leśny	<i>Angelica silvestris</i> L.	UW

17	esparceta siewna	Onobrychis vicifolia Scop.	UW
18	facelia błękitna	Phacelia tanacetifolia Benth.	UR
19	gorczyca biała	Sinapis alba L.	UR
20	gorczyca czarna	Brassica nigra (L.) Koch.	UR
21	gorczyca sarepska	Brassica juncea (L.) Czern.	UR
22	groch siewny	Pisum sativum L.	UR
23	groszek leśny	Lathyrus silvester L.	UW
24	gryka zwyczajna	Fagopyrum esculentum Moench	UR
25	inne gatunki pszenic		UR
26	jasnota biała	Lamium album L.	UW
27	jęczmień jary	Hordeum vulgare L.	UR
28	jęczmień ozimy	Hordeum vulgare L.	UR
29	kapusta pastewna	Brassica oleracea convar. acephala	UR
30	komonica zwyczajna	Lotus corniculatus L.	UW
31	komonica błotna	Lotus uliginosus Schkuhr.	UW
32	koniczyna biała	Trifolium repens L.	UW
33	koniczyna białoróżowa	Trifolium hybridum L.	UW
34	koniczyna czerwona	Trifolium pratense L.	UW
35	koniczyna egipska (aleksandryjska)	Trifolium alexandrinum L.	UW
36	koniczyna egipska (aleksandryjska)	Trifolium alexandrinum L.	UR
37	koniczyna krwistoczerwona	Trifolium incarnatum L.	UR
38	koniczyna perska	Trifolium resupinatum L.	UR
39	krwawnica pospolita	Lythrum salicaria L.	UW
40	kwiciąg mniejszy	Sanguisorba minor Scop.	UW
41	kuklik zwisy	Geum rivale L.	UW
42	kukurydza	Zea mays L.	UR
43	len oleisty	Linum usitatissimum L. convar. Mediterraneum (Vavilov ex Ell.) Kulpa et Danert	UR

44	len włóknisty		<i>Linum usitatissimum</i> L. convar. <i>usitatissimum</i>	UR
45	łędźwian		<i>Lathyrus sativus</i> L.	UR
46	Inianka siewna (Inicznik)		<i>Camelina sativa</i> (L.) Grantz	UR
47	lucerna chmielowa (nerkowata)		<i>Medicago lupulina</i> L.	UW
48	lucerna mieszańcowa		<i>Medicago x varia</i> Martyn	UW
49	lucerna sierpowata		<i>Medicago</i> spp.	UW
50	lucerna siewna		<i>Camelina sativa</i> (L.) Grantz	UW
51	łąka przemienienna *			UW
52	łubin biały		<i>Lupinus albus</i> L.	UR
53	łubin wąskolistny		<i>Lupinus angustifolius</i> L.	UR
54	łubin żółty		<i>Lupinus luteus</i> L.	UR
55	mak lekarski		<i>Papaver somniferum</i> L.	UR
56	mak wschodni		<i>Papaver orientale</i> L.	UW
57	marchew pastewna		<i>Daucus carota</i> L.	UR
58	mieszanka jednoroczna traw			UR
59	mieszanka jednoroczna traw z motylkowatymi drobnonasiennymi			UR
60	trawy w siewie czystym z przeznaczeniem na nasiona			UR
61	trawy w siewie czystym z przeznaczeniem na nasiona			UW
62	mieszanka strączkowo-gorczykowa			UR
63	mieszanka strączkowa			UR
64	mieszanka strączkowo-słonecznikowa			UR
65	mieszanka strączkowo-zbożowa			UR
66	mieszanka wieloletnia traw			UW
67	mieszanka wieloletnia traw z motylkowatymi drobnonasiennymi			UW
68	mieszanka zbożowa			UR

69	mięta długolistna	<i>Mentha longifolia</i> (L.) Huds.	UW
70	mięta okrąglistna	<i>Mentha verticillata</i> L.	UW
71	mikołajek płaskolistny	<i>Eryngium planum</i> L.	UW
72	nostrzyk biały	<i>Meililotus alba</i> Medik L.	UR
73	nostrzyk biały	<i>Meililotus alba</i> Medik L.	UW
74	nostrzyk żółty (lekarSKI)	<i>Meililotus officinalis</i> (L.) Pall.	UD
75	nostrzyk żółty (lekarSKI)	<i>Meililotus officinalis</i> (L.) Pall.	UW
76	ostrzeń pospolity	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	UD
77	owies	<i>Avena sativa</i> L.	UR
78	owies szorstki	<i>Avena strigosa</i> Schleb.	UR
79	pastwisko przemienne*		UW
80	peluszka	<i>Pisum arvense</i> L.	UR
81	perko	<i>Brassica rapa</i> x <i>Brassica rapa</i> subsp. <i>chinensis</i>	UR
82	proso	<i>Panicum miliaceum</i> L.	UR
83	przelot pospolity	<i>Anthyllis vulneraria</i> L.	UW
84	pszczelnik mołdawski	<i>Dracocephalum moldavicum</i> L.	UR
85	pszenica zwyczajna jara	<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.	UR
86	pszenica zwyczajna ozima	<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.	UR
87	pszenżyto jare	x <i>Triticosecale</i> Wittm.	UR
88	pszenżyto ozime	x <i>Triticosecale</i> Wittm.	UR
89	rdest wężownik	<i>Polygonum bistorta</i> L.	UW
90	rożniak przerośnięty	<i>Silphium perfoliatum</i> L.	UW
91	rukiew siewna	<i>Eruca sativa</i> DC.	UR
92	rutewka orlikolistna	<i>Thalictrum aquilegifolium</i> L.	UW
93	rzepa pastewna	<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>rapa</i>	UR
94	rzepak jary	<i>Brassica napus</i> L.	UR
95	rzepak ozimy	<i>Brassica napus</i> L.	UR
96	rzepik	<i>Brassica rapa</i> var. <i>typica</i> Posp.	UR



97	rzodkiew oleista	Raphanus sativus var. oleiformis Pers.	UR
98	seradela uprawna	Ornithopus sativus Brot.	UR
99	siekiernica górską	Hedysarum hedysaroides (L.) Schinz et Thell.	UW
100	słonecznik oleisty	Helianthus annuus L.	UR
101	słonecznik pastewny	Helianthus annuus L.	UR
102	soja zwyczajna	Glycine max (L.) Merrill	UR
103	sorgo	Sorghum spp.	UR
104	sparceta piaskowa	Onobrychis arenaria (Kit.) Ser	UW
105	szatwia okrągowa	Salvia verticillata L.	UW
106	szarłat z wyjątkiem A. retroflexus	Amaranthus spp.	UR
107	szczęć leśna	Dipsacus silvester Huds.	UD
108	szczęć sukiennicza	Dipsacus fullonum L.	UD
109	ślaz maurytański	Malva mauritiana L.	UD
110	ślazówka ogrodowa	Lavatera trimestris L.	UR
111	ślazówka turyngska	Lavatera thuringiaca L.	UW
112	topinambur	Helianthus tuberosus L.	UR
113	topinambur	Helianthus tuberosus L.	UW
114	trędownik bulwiasty	Scrophularia nodosa L.	UW
115	trojeść krwista	Asclepias incarnata L.	UD
116	wyka kosmata	Vicia villosa L.	UD
117	wyka siewna	Vicia sativa L.	UR
118	żyto jare	Secale cereale L.	UR
119	żyto ozime	Secale cereale L.	UR
120	krzyca	Secate cereale var multicalle	UD
121	arbuz (kawon)	Citrullus vulgaris (Thunb.) Matsum et Nakai	UR
122	bób	Vicia faba L.	UR
123	brokuł włoski	Brassica oleracea var. botrytis italica	UR
124	brukiew jadalna	Brassica napus var. napobrassica	UR

125	burak ćwikłowy	Beta vulgaris ssp. vulgaris, convar. crassa var. conditiva	UR
126	burak liściowy	Beta vulgaris ssp. vulgaris convar. Vulgaris var. cicla L.	UR
127	cebula kartoflanka	Allium cepa var. aggregatum	UR
128	cebula perłowa	Allium ampeloprasum	UR
129	cebula wielopiętrowa	Allium cepa var. proliferum	UW
130	cebula zwyczajna	Allium cepa	UR
131	chrzan pospolity	Cochlearia armoracia L.	UR
132	cukinia	Cucurbita pepo var. giromontina	UR
133	cykoria siewna	Cichorium intybus var. sativum Lam. et DC.	UR
134	cykoria warzywna	Cichorium intybus var. Foliosum Hegi	UR
135	czosnek	Allium sativum L.	UR
136	dynia olbrzymia	Cucurbita maxima Duch.	UR
137	dynia zwyczajna	Cucurbita pepo L.	UR
138	endywia	Cichorium endivia L.	UR
139	fasola wielokwiatowa	Phaseolus coccineus L.	UR
140	fasola zwykła	Phaseolus vulgaris L.	UR
141	groch cukrowy	Pisum sativum var. saccharatum	UR
142	groch łuskowy	Pisum sativum var. pachylobum	UR
143	jarmuż	Brassica oleracea var. acephala subvar. sabellica	UR
144	kabaczek	Cucurbita pepo	UR
145	kalafior	Brassica oleracea var. botrytis	UR
146	kalarepa	Brassica oleracea var. gongylodes	UR
147	kapusta brukselska	Brassica oleracea var. gemmifera	UR
148	kapusta chińska	Brassica rapa var. chinensis	UR
149	kapusta głowiasta biała	Brassica oleracea var. capitata f. alba	UR
150	kapusta głowiasta czerwona	Brassica oleracea var. capitata f. rubra	UR
151	kapusta pekińska	Brassica rapa var. pekinensis	UR

152	kapusta włoska	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>italica</i>	UR
153	karczoch	<i>Cynara scolymus</i> L.	UR
154	kard	<i>Cynara cardunculus</i> L.	UR
155	kminek zwyczajny	<i>Carum carvi</i> L.	UD
156	koper ogrodowy	<i>Anethum graveolens</i> L.	UR
157	koper włoski	<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	UR
158	kukurydza cukrowa	<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>	UR
159	marchew jadalna	<i>Daucus carota</i> L.	UR
160	melon	<i>Cucumis melo</i> L.	UR
161	oberżyna (bakłażan)	<i>Solanum melongera</i> L.	UR
162	ogórek	<i>Cucumis sativus</i> L.	UR
163	papryka	<i>Capsicum annuum</i> L.	UR
164	pasternak	<i>Pastinaca sativa</i> L.	UR
165	patison	<i>Cucurbita pepo</i> var. <i>patissonina</i>	UR
166	pietruszka korzeniowa	<i>Petroselinum sativum</i> ssp. <i>tuberosum</i>	UR
167	pietruszka naciowa	<i>Petroselinum sativum</i> ssp. <i>crispum</i>	UR
168	pomidor	<i>Lycopersicon esculentum</i> Mill.	UR
169	pomidor skórzasty	<i>Physalis ixocarpa</i>	UR
170	por	<i>Allium porrum</i> L.	UR
171	rabarbar	<i>Rheum rhaponticum</i>	UW
172	rodzynek brazylijski	<i>Physalis peruviana</i>	UR
173	rokambut	<i>Allium ophioscorodon</i> Don	UR
174	roszponka	<i>Valerianella olitoria</i> (L.) Latter. Em. Betcke	UR
175	rzepa jadalna	<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>rapa</i>	UR
176	rzeżucha ogrodowa	<i>Lepidium sativum</i> L.	UR
177	rzodkiew	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>niger</i> Kerner	UR
178	rzodkiewka	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>sativus</i>	UR
179	salsefia	<i>Tragopogon porrifolius</i> L.	UR
180	sałata głowiasta	<i>Lactuca sativa</i> var. <i>capitata</i>	UR
181	sałata listkowa	<i>Lactuca sativa</i> var. <i>foliosa</i>	UR

182	sałata łądługowa	Lactuca sativa var. angustana	UR
183	sałata rzymska	Lactuca sativa var. romana	UR
184	seler korzeniowy	Apium graveolens var. rapaceum	UR
185	seler naciowy	Apium graveolens var. dulce	UR
186	siedmiolatka	Allium fistulosum L.	UW
187	skorzonera	Scorzonera hispanica L.	UR
188	soczewica jadalna	Lens culinaris Medik.	UR
189	szalotka	Allium ascalonicum	UR
190	szczaw	Rumex acetosa L.	UW
191	szczypiorek	Allium schoenoprasum L.	UW
192	szparag	Asparagus officinalis L.	UW
193	szpinak nowozelandzki	Tetragonia expansa Murr.	UR
194	szpinak zwyczajny	Spinacia oleracea L.	UR
195	ziemniak	Solanum tuberosum L.	UR
196	arcydzięgiel litwor	Archangelica officinalis L.	UR
197	babka lancetowata	Plantago lanceolata L.	UW
198	bazylija pospolita	Ocimum basilicum L.	UR
199	bylica estragon	Artemisia dracunculus L.	UW
200	bylica piołun	Artemisia absinthium L.	UW
201	czarnuszka siewna	Nigella sativa L.	UR
202	cząber ogrodowy	Satureja hortensis L.	UR
203	czosnek niedźwiedzi	Allium ursinum L.	UR
204	dziurawiec zwyczajny	Hypericum perforatum L.	UW
205	fiołek trójbarwny	Viola tricolor L.	UR
206	hyzop lekarski	Hyssopus officinalis L.	UW
207	jeżówka purpurowa	Echinacea purpurea	UW
208	kocanki piaskowe	Helichrysum arenarium Moench.	UW
209	kolendra siewna	Coriandrum sativum L.	UR
210	kozieradka pospolita	Trigonella foenum graecum L.	UR
211	kozłek lekarski	Valeriana officinalis L.	UR
212	krokosz barwierski	Carthamus tinctorius L.	UR

213	krwawnik pospolity	Achillea millefolium L.	UW
214	lawenda wąskolistna	Lavandula angustifolia Mill.	UW
215	lebiodka pospolita	Origanum vulgare L.	UW
216	linianka (linica) pospolita	Linaria vulgaris (L.) Mill.	UR
217	lubczyk ogrodowy	Levisticum officinalis L.	UW
218	majeranek ogrodowy	Origanum majorana L.	UR
219	malwa czarna	Althea rosea (L.) Cav.	UD
220	melisa lekarska	Melissa officinalis L.	UW
221	mięta kędzierzawa	Mentha crispa L.	UW
222	mięta pieprzowa	Mentha piperita L.	UW
223	mniszek lekarski	Taraxacum officinalis L.	UW
224	mydlnica lekarska	Saponaria officinalis L.	UW
225	nagietek lekarski	Calendula officinalis L.	UR
226	ogórecznik lekarski	Borago officinalis L.	UR
227	orlik pospolity	Aquilegia vulgaris L.	UW
228	ostropest plamisty	Silybum marianum L.	UR
229	poziomka	Fragaria vesca L.	UW
230	prawoślaz lekarski	Althea officinalis L.	UW
231	różeniec górski	Rhodiola rosea L.	UW
232	rumian rzymski (szlachetny)	Anthemis nobilis L.	UW
233	rumianek pospolity	Chamomilla recutita (L.) Rauch.	UR
234	ruta zwyczajna	Ruta graveolens L.	UR
235	rutwica lekarska	Galega officinalis L.	UW
236	rzewień dłoniasty	Rheum palmatum L.	UW
237	serdecznik pospolity	Leonurus cardiaca L.	UW
238	szalwia lekarska	Salvia officinalis L.	UW
239	szanta zwyczajna	Marrubium vulgare L.	UW
240	ślaz dziki	Malva sylvestris L.	UW
241	truskawka	Fragaria x ananassa Duchesne	UW
242	turówka leśna	Hierochloë australis (Shrad)Roem et Shult.	UW



243	turówka wonna	Hierochloë odorata (L.)Wahlbg.	UW
244	tymianek pospolity	Thymus	UW
245	tymianek właściwy	Thymus vulgaris L.	UW
246	tytoń	Nicotiana L.	UR
247	wiesiołek dwuletni	Oenothera biennis L.	UD
248	złocień dalmatyński	Chrysanthemum cinerariaefolium Vis.	UW
249	żeń-szeń prawdziwy	Panax ginseng C.A.Mey	UW

\* Łąka przemienna i pastwisko przemienne – uprawa traw lub innych upraw zielnych na gruntach ornycy objętych płodozmiianem w okresie krótszym niż pięć lat.

## 1a. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne obejmuje następujące uprawy:

Lp.	Wariant lub nazwa polska rośliny uprawnej	Nazwa łacińska gatunku	Klasyfikacja dla potrzeb upraw w rolnictwie ekologicznym: R – uprawy rolne, W – uprawy użytki zielone, T – trwałe warzywne, Z – uprawy roślin zielarskich, S – uprawy sadownicze i jagodowe, Sp – pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe	Klasyfikacja roślin dla potrzeb sprawozdawczości: UR – uprawy roczne, UD – uprawy dwuletnie, UW – uprawy wieloletnie P – pozostałe
	Wariant 2.1. Uprawy rolne (dla których zakończono okres przedstawiania) i wariant 2.2. Uprawy rolne (w okresie przedstawiania)			
1	bobik	<i>Vicia faba</i> L.	R	UR
2	brukiew pastewna	<i>Brassica napus</i> var. <i>napobrassica</i>	R	UR
3	burak cukrowy	<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i> , convar. <i>crassa</i> var. <i>altissima</i>	R	UR
4	burak pastewny	<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i> , convar. <i>crassa</i> var. <i>crassa</i>	R	UR
5	chmiel	<i>Humulus lupulus</i> L.	R	UW
6	czosnek kuchnący	<i>Allium odorum</i> L.	R*	UW
7	dynia oleista	<i>Cucurbita pepo</i> convar. <i>styrriaca</i> Grebensc.	R	UR
8	dynia pastewna	<i>Cucurbita pepo</i> convar. <i>Pepo</i>	R	UR
9	esparceta siewna	<i>Onobrychis vicifolia</i> Scop.	R	UW
10	facelia błękitna	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	R	UR

11	gorczyca biała	Sinapis alba L.	R	UR
12	gorczyca czarna	Brassica nigra (L.) Koch.	R	UR
13	gorczyca sarepska	Brassica juncea (L.) Czern.	R	UR
14	groch siewny	Pisum sativum L.	R	UR
15	gryka zwyczajna	Fagopyrum esculentum Moench	R	UR
16	inne gatunki pszenic		R	UR
17	jęczmień jary	Hordeum vulgare L.	R	UR
18	jęczmień ozimy	Hordeum vulgare L.	R	UR
19	kapusta pastewna	Brassica oleracea convar. acephala	R	UR
20	komonica zwyczajna	Lotus corniculatus L.	R	UW
21	koniczyna biała	Trifolium repens L.	R	UW
22	koniczyna białoróżowa	Trifolium hybridum L.	R	UW
23	koniczyna czerwona	Trifolium pratense L.	R	UW
24	koniczyna krwistoczerwona	Trifolium incarnatum L.	R	UR
25	koniczyna perska	Trifolium resupinatum L.	R	UR
26	kukurydza	Zea mays L.	R	UR
27	len oleisty	Linum usitatissimum L. convar. Mediterraneum (Vavilov ex Ell.) Kulpa et Danert	R	UR
28	len włóknisty	Linum usitatissimum L. convar. usitatissimum	R	UR
29	Inianka siewna (Inicznik)	Camelina sativa (L.) Crantz	R	UR
30	lucerna chmielowa (nerkowata)	Medicago lupulina L.	R	UW
31	lucerna mieszańcowa	Medicago x varia Martyn	R	UW
32	lucerna sierpowata	Medicago spp.	R	UW
33	lucerna siewna	Camelina sativa (L.) Crantz	R	UW
34	łąka przemienna**		R	UW
35	łubin biały	Lupinus albus L.	R	UR

36	łubin wąskolistny	Lupinus angustifolius L.	R	UR
37	łubin żółty	Lupinus luteus L.	R	UR
38	marCHEW pastewna	Daucus carota L.	R	UR
39	mieszanka jednoroczna traw		R	UR
40	mieszanka jednoroczna traw z motylkowatymi drobnonasiennymi		R	UR
41	trawy w siewie czystym z przeznaczeniem na nasiona		R	UR
42	trawy w siewie czystym z przeznaczeniem na nasiona		R	UW
43	mieszanka strączkowo-gorcycowa		R	UR
44	mieszanka strączkowa		R	UR
45	mieszanka strączkowo-słonecznikowa		R	UR
46	mieszanka strączkowo-zbożowa		R	UR
47	mieszanka wieloletnia traw		R	UW
48	mieszanka wieloletnia traw z motylkowatymi drobnonasiennymi		R	UW
49	mieszanka zbożowa		R	UR
50	nostrzyk biały	Melilotus alba Medik L.	R	UR
51	nostrzyk biały	Melilotus alba Medik L.	R	UW
52	nostrzyk żółty (lekarSKI)	Melilotus officinalis (L.) Pall.	R	UD
53	nostrzyk żółty (lekarSKI)	Melilotus officinalis (L.) Pall.	R	UW
54	owies	Avena sativa L.	R	UR

55	owies szorstki	<i>Avena strigosa</i> Schleb.	R	UR
56	pastwisko przemienne**		R	UW
57	peluszką	<i>Pisum arvense</i> L.	R	UR
58	proso	<i>Panicum miliaceum</i> L.	R	UR
59	pszenica zwyczajna jara	<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.	R	UR
60	pszenica zwyczajna ozima	<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.	R	UR
61	pszenżyto jare	x <i>Triticosecale</i> Wittm.	R	UR
62	pszenżyto ozime	x <i>Triticosecale</i> Wittm.	R	UR
63	rzepa pastewna	<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>rapa</i>	R	UR
64	rzepak jary	<i>Brassica napus</i> L.	R	UR
65	rzepak ozimy	<i>Brassica napus</i> L.	R	UR
66	rzepik	<i>Brassica rapa</i> var. <i>typica</i> Posp.	R	UR
67	rzodkiew oleista	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i> Pers.	R	UR
68	seradela uprawna	<i>Ornithopus sativus</i> Brot.	R	UR
69	ślonecznik oleisty	<i>Helianthus annuus</i> L.	R	UR
70	ślonecznik pastewny	<i>Helianthus annuus</i> L.	R	UR
71	soja zwyczajna	<i>Glycine max</i> (L.) Merrill	R	UR
72	sorgo	<i>Sorghum</i> spp.	R	UR
73	szarłat z wyjątkiem A. retroflexus	<i>Amaranthus</i> spp.	R	UR
74	topinambur	<i>Helianthus tuberosus</i> L.	R	UR
75	topinambur	<i>Helianthus tuberosus</i> L.	R	UW
76	wyka kosmata	<i>Vicia villosa</i> L.	R*	UD
77	wyka siewna	<i>Vicia sativa</i> L.	R	UR
78	żyto jare	<i>Secale cereale</i> L.	R	UR
79	żyto ozime	<i>Secale cereale</i> L.	R	UR
80	krzyca	<i>Secate cereale</i> var. <i>multicaule</i>	R	UD

	Wariant 2.5. Uprawy warzywne (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.6. Uprawy warzywne (w okresie przestawiania)			
1	arbuz (kawon)	Citrullus vulgaris (Thunb.) Matsum et Nakai	W	UR
2	bób	Vicia faba L.	W	UR
3	brokuł włoski	Brassica oleracea var. botrytis italica	W	UR
4	brukiew jadalna	Brassica napus var. napobrassica	W	UR
5	burak ćwikłowy	Beta vulgaris ssp. vulgaris, convar. crassa var. conditiva	W	UR
6	burak liściowy	Beta vulgaris ssp. vulgaris convar. Vulgaris var. cicla L.	W	UR
7	cebula kartoflanka	Allium cepa var. aggregatum	W	UR
8	cebula perłowa	Allium ampeloprasum	W	UR
9	cebula zwyczajna	Allium cepa	W	UR
10	chrzan pospolity	Cochlearia armoracia L.	W	UR
11	cukinia	Cucurbita pepo var. giromontina	W	UR
12	czosnek	Allium sativum L.	W	UR
13	dynia olbrzymia	Cucurbita maxima Duch.	W	UR
14	dynia zwyczajna	Cucurbita pepo L.	W	UR
15	fasola wielokwiatowa	Phaseolus coccineus L.	W	UR
16	fasola zwykła	Phaseolus vulgaris L.	W	UR
17	groch cukrowy	Pisum sativum var. saccharatum	W	UR
18	groch łuskowy	Pisum sativum var. pachylobum	W	UR
19	jarmuż	Brassica oleracea var. acephala subvar. sabellica	W	UR
20	kalafior	Brasica oleracea var. botrytis	W	UR
21	kalarepa	Brassica oleracea var. gongyloides	W	UR

22	kapusta brukselska	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>gemmifera</i>	W	UR
23	kapusta chińska	<i>Brassica rapa</i> var. <i>chinensis</i>	W	UR
24	kapusta głowiasta biała	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>capitata</i> f. <i>alba</i>	W	UR
25	kapusta głowiasta czerwona	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>capitata</i> f. <i>rubra</i>	W	UR
26	kapusta pekińska	<i>Brassica rapa</i> var. <i>pekinensis</i>	W	UR
27	kapusta włoska	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>italica</i>	W	UR
28	karczoch	<i>Cynara scolymus</i> L.	W	UR
29	kminek zwyczajny	<i>Carum carvi</i> L.	W	UD
30	koper ogrodowy	<i>Anethum graveolens</i> L.	W	UR
31	koper włoski	<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	W	UR
32	kukurydza cukrowa	<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>	W	UR
33	marCHEW jadalna	<i>Daucus carota</i> L.	W	UR
34	oberżyna (bakłażan)	<i>Solanum melongera</i> L.	W	UR
35	ogórek	<i>Cucumis sativus</i> L.	W	UR
36	papryka	<i>Capsicum annuum</i> L.	W	UR
37	pasternak	<i>Pastinaca sativa</i> L.	W	UR
38	patison	<i>Cucurbita pepo</i> var. <i>patissonina</i>	W	UR
39	pietruszka korzeniowa	<i>Petroselinum sativum</i> ssp. <i>tuberosum</i>	W	UR
40	pietruszka naciowa	<i>Petroselinum sativum</i> ssp. <i>crispum</i>	W	UR
41	pomidor	<i>Lycopersicon esculentum</i> Mill.	W	UR
42	por	<i>Allium porrum</i> L.	W	UR
43	rabarbar	<i>Rheum rhaponticum</i>	W	UW
44	roszponka	<i>Valerianella olitoria</i> (L.) Latter. Em. Betcke	W	UR
45	rzepa jadalna	<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>rapa</i>	W	UR
46	rzodkiew	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>niger</i> Kerner	W	UR



47	rzodkiewka	Raphanus sativus var. sativus	W	UR
48	sałata głowiasta	Lactuca sativa var. capitata	W	UR
49	sałata listkowa	Lactuca sativa var. foliosa	W	UR
50	sałata łodygowa	Lactuca sativa var. angustana	W	UR
51	seler korzeniowy	Apium graveolens var. rapaceum	W	UR
52	seler naciowy	Apium graveolens var. dulce	W	UR
53	soczewica jadalna	Lens culinaris Medik.	W	UR
54	szczaw	Rumex acetosa L.	W	UW
55	szczypiorek	Allium schoenoprasum L.	W	UW
56	szparag	Asparagus officinalis L.	W	UW
57	szpinak zwyczajny	Spinacia oleracea L.	W	UR
58	ziemniak	Solanum tuberosum L.	W	UR
	Wariant 2.7. Uprawy zielarskie (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.8. Uprawy zielarskie (w okresie przestawiania)			
1	arcydzięgiel litwor	Archangelica officinalis L.	Z	UR
2	babka lancetowata	Plantago lanceolata L.	Z	UW
3	bazylija pospolita	Ocimum basilicum L.	Z	UR
4	bylica estragon	Artemisia dracunculoides L.	Z	UW
5	czarnuszka siewna	Nigella sativa L.	Z	UR
6	cząber ogrodowy	Satureja hortensis L.	Z	UR
7	czosnek niedźwiedzi	Allium ursinum L.	Z	UR
8	dziurawiec zwyczajny	Hypericum perforatum L.	Z	UW
9	fiolka trójbarwna	Viola tricolor L.	Z	UR
10	hyzop lekarski	Hyssopus officinalis L.	Z	UW
11	jeżówka purpurowa	Echinacea purpurea	Z	UW
12	kocanki piaskowe	Helichrysum arenarium Moench.	Z	UW
13	kolendra siewna	Coriandrum sativum L.	Z	UR

14	kozieradka pospolita	Trigonella foenum graecum L.	Z	UR
15	kozłek lekarski	Valeriana officinalis L.	Z	UR
16	krwawnik pospolity	Achillea millefolium L.	Z	UW
17	lawenda wąskolistna	Lavandula angustifolia Mill.	Z	UW
18	lebidka pospolita	Origanum vulgare L.	Z	UW
19	linianka (lnica) pospolita	Linaria vulgaris (L.) Mill.	Z	UR
20	lubczyk ogrodowy	Levisticum officinalis L.	Z	UW
21	majeranek ogrodowy	Origanum majorana L.	Z	UR
22	malwa czarna	Althea rosea (L.) Cav.	Z	UD
23	melisa lekarska	Melissa officinalis L.	Z	UW
24	mięta kędzierzawa	Mentha crispa L.	Z	UW
25	mięta pieprzowa	Mentha piperita L.	Z	UW
26	mniszek lekarski	Taraxacum officinalis L.	Z	UW
27	nagietek lekarski	Calendula officinalis L.	Z	UR
28	ogórecznik lekarski	Borago officinalis L.	Z	UR
29	ostropest plamisty	Silybum marianum L.	Z	UR
30	różeniec górski	Rhodiola rosea L.	Z	UW
31	rumian rzymski (szlachetny)	Anthemis nobilis L.	Z	UW
32	rumianek pospolity	Chamomilla recutita (L.) Rauch.	Z	UR
33	rutwica lekarska	Galega officinalis L.	Z	UW
34	rzewień dłoniasty	Rheum palmatum L.	Z	UW
35	serdecznik pospolity	Leonurus cardiaca L.	Z	UW
36	szałwia lekarska	Salvia officinalis L.	Z	UW
37	ślaz dziki	Malva sylvestris L.	Z	UW
38	tymianek pospolity	Thymus	Z	UW
39	tymianek właściwy	Thymus vulgaris L.	Z	UW
40	wiesiołek dwuletni	Oenothera biennis L.	Z	UD
41	złocień dalmatyński	Chrysanthemum cinerariaefolium Vis.	Z	UW
42	żeń-szeń prawdziwy	Panax ginseng C.A.Mey	Z	UW

	Wariant 2.9. Uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.10. Uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania) ***			
1	agrest (porzeczka agrest)	S		UW
2	borówka wysoka i średnia	S		UW
3	brzoskwinia	S		UW
4	czereśnia	S		UW
5	grusza domowa	S		UW
6	jabłoń domowa	S		UW
7	jeżyna	S		UW
8	malina	S		UW
9	morela	S		UW
10	porzeczka	S		UW
11	poziomka	S		UW
12	śliwa domowa	S		UW
13	truskawka	S		UW
14	winorośl	S		UW
15	wiśnia pospolita	S		UW
	Wariant 2.11. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.12. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania) ***			
1	aronia czarnoowocowa	Sp		UW
2	bez czarny	Sp		UW

3	borówka brusznica			Sp	UW
4	borówka niska			Sp	UW
5	dereń jadalny			Sp	UW
6	jagoda kamczacka (suchodrzew jadalny)			Sp	UW
7	pigwa pospolita			Sp	UW
8	róża dzika			Sp	UW
9	róża pomarszczona			Sp	UW
10	śliwa japońska			Sp	UW

\* Roślina miododajna sklasyfikowana jako uprawa rolnicza.

\*\* Łąka przemienna i pastwisko przemienne – uprawa traw lub innych upraw zielnych na gruntach ornych objętych płodozmianem w okresie krótszym niż pięć lat.

\*\*\* Nazwy botaniczne roślin odnoszą się do odmian uprawnych.

## Załącznik nr 4

MINIMALNA OBSADA DRZEW I KRZEWÓW W RAMACH WARIANTU 2.9. UPRAWY SADOWNICZE I JAGODOWE (Z CERTYFIKATEM ZGODNOŚCI),  
 WARIANTU 2.10. UPRAWY SADOWNICZE I JAGODOWE (W OKRESIE PRZESTAWIANIA), WARIANTU 2.11. POZOSTAŁE UPRAWY SADOWNICZE  
 I JAGODOWE (Z CERTYFIKATEM ZGODNOŚCI) ORAZ WARIANTU 2.12. POZOSTAŁE UPRAWY SADOWNICZE  
 I JAGODOWE (W OKRESIE PRZESTAWIANIA)

Lp.	Wariant 2.9. Uprawy sadownicze i jagodowe (z certyfikatem zgodności) i wariant 2.10. Uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)	Minimalna obsada szt./ha
1	agrest (porzeczka agrest)	2000
2	borówka wysoka i średnia	2500
3	brzoskwinia	600
4	czereśnia	500
5	grusza domowa	600
6	jabłoń domowa	800
7	jeżyna	2500
8	malina	4000
9	morela	500
10	porzeczka	2000
11	poziomka	30000
12	śliwa domowa	600
13	truskawka	30000
14	wινόrośl	1500
15	wiśnia pospolita	800
	Wariant 2.11. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (z certyfikatem zgodności) i wariant 2.12. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)	
1	aronia czarnoowocowa	1500
2	bez czarny	600
3	borówka brusznicza	20000
4	borówka niska	4000
5	dereń jadalny	600
6	jagoda kamczacka (suchodrzew jadalny)	3000

7	pigwa pospolita	800
8	róża dzika	1000
9	róża pomarszczona (wielkoowocowa)	2000
10	śliwa japońska	600

## Załącznik nr 5

## WYSOKOŚĆ STAWEK PŁATNOŚCI ROLNOŚRODOWISKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH PAKIETÓW I ICH WARIANTÓW

Lp.	Pakiety rolnośrodowiskowe	Lp.	Warianty rolnośrodowiskowe	Stawki płatności
1	Rolnictwo zrównoważone	1	Wariant 1.1. Zrównoważony system gospodarowania	360 zł/ha
2	Rolnictwo ekologiczne	2	Wariant 2.1. Uprawy rolnicze (dla których zakończono okres przestawiania)	790 zł/ha
		3	Wariant 2.2. Uprawy rolnicze (w okresie przestawiania)	840 zł/ha w pierwszym i drugim roku realizacji pierwszego zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego w ramach Programu
		4	Wariant 2.3. Trwałe użytki zielone (dla których zakończono okres przestawiania)	790 zł/ha w kolejnych latach realizacji pierwszego zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego w ramach Programu oraz we wszystkich latach realizacji kolejnych zobowiązań rolnośrodowiskowych podjętych w ramach Programu
		5	Wariant 2.4. Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)	260 zł/ha
				260 zł/ha w kolejnych latach realizacji pierwszego zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego w ramach Programu



		podjętego w ramach Programu	oraz we wszystkich latach realizacji kolejnych zobowiązań rolnośrodowiskowych podjętych w ramach Programu
6	Wariant 2.5. Uprawy warzywne (dla których zakończono okres przestawiania)	1300 zł/ha	1300 zł/ha
7	Wariant 2.6. Uprawy warzywne (w okresie przestawiania)	1550 zł/ha w pierwszym i drugim roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego, a w przypadku upraw roślin wieloletnich – również w trzecim roku realizacji tego zobowiązania	1300 zł/ha w kolejnych latach realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego w ramach Programu oraz we wszystkich latach realizacji kolejnych zobowiązań rolnośrodowiskowych podjętych w ramach Programu
8	Wariant 2.7. Uprawy zielarskie (dla których zakończono okres przestawiania)	1050 zł/ha	1050 zł/ha
9	Wariant 2.8. Uprawy zielarskie (w okresie przestawiania)	1150 zł/ha w pierwszym i drugim roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego, a w przypadku upraw roślin wieloletnich – również w trzecim roku realizacji tego zobowiązania	1050 zł/ha w kolejnych latach realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego w ramach Programu oraz we wszystkich latach realizacji kolejnych zobowiązań rolnośrodowiskowych podjętych w ramach Programu

10	Wariant 2.9. Uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania)	1540 zł/ha
11	Wariant 2.10. Uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)	1800 zł/ha w pierwszym, drugim i trzecim roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego  1540 zł/ha w kolejnych latach realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego w ramach Programu oraz we wszystkich latach realizacji kolejnych zobowiązań rolnośrodowiskowych podjętych w ramach Programu
12	Wariant 2.11. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania)	650 zł/ha
13	Wariant 2.12. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)	800 zł/ha w pierwszym, drugim i trzecim roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego  650 zł/ha w kolejnych latach realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego w ramach Programu oraz we wszystkich latach realizacji kolejnych zobowiązań rolnośrodowiskowych podjętych w ramach Programu
14	Wariant 4.2. Mechowiska	1200 zł/ha
3.	Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000	

4	Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000	<p>15 Wariant 4.3. Szuwały wielkoturzystkowe 800 zł/ha</p> <p>16 Wariant 4.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe 1200 zł/ha</p> <p>17 Wariant 4.5. Murawy ciepłolubne 1200 zł/ha</p> <p>18 Wariant 4.6. Pónaturalne łąki wilgotne 800 zł/ha</p> <p>19 Wariant 4.7. Pónaturalne łąki świeże 800 zł/ha</p> <p>20 Wariant 4.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe 800 zł/ha</p> <p>21 Wariant 4.9. Słonorośla 1190 zł/ha</p> <p>22 Wariant 4.10. Użytki przyrodnicze 550 zł/ha</p> <p>23 Wariant 5.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków 1370 zł/ha</p> <p>24 Wariant 5.2. Mechowiska 1390 zł/ha</p> <p>25 Wariant 5.3. Szuwały wielkoturzystkowe 910 zł/ha</p> <p>26 Wariant 5.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe 1390 zł/ha</p> <p>27 Wariant 5.5. Murawy ciepłolubne 1380 zł/ha</p>	
---	--	--	--

5	Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	<p>28 Wariant 5.6. Półnaturalne łąki wilgotne 840 zł/ha</p> <p>29 Wariant 5.7. Półnaturalne łąki świeże 840 zł/ha</p> <p>30 Wariant 5.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe 870 zł/ha</p> <p>31 Wariant 5.9. Słonorośla 1190 zł/ha</p> <p>32 Wariant 5.10. Użytki przyrodnicze 550 zł/ha</p> <p>33 Wariant 6.1. Produkcja towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych 570 zł/ha</p> <p>34 Wariant 6.2. Produkcja nasienna towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych 800 zł/ha</p> <p>35 Wariant 6.3. Produkcja nasienna na zlecenie banku genów 4700 zł/ha</p> <p>36 Wariant 6.4. Sady tradycyjne 2100 zł/ha</p>	
6	Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	<p>37 Wariant 7.1. Zachowanie lokalnych ras bydła 1140 zł/szt.</p> <p>38 Wariant 7.2. Zachowanie lokalnych ras koni 1500 zł/szt.</p>	

7	Ochrona gleb i wód	39	Wariant 7.3. Zachowanie lokalnych ras owiec	320 zł/szt.
		40	Wariant 7.4. Zachowanie lokalnych ras świń	570 zł/szt.
		41	Wariant 8.1. Wsiewki poplonowe	330 zł/ha
				458 zł/ha – w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną
		42	Wariant 8.2. Międzyplon ozimy	420 zł/ha
				750 zł/ha – w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną
		43	Wariant 8.3. Międzyplon ścierniskowy	400 zł/ha
690 zł/ha – w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną				
8	Strefy buforowe	44	Wariant 9.3. Utrzymanie 2-metrowych miedz śródpolnych	40 zł/100 mb
		45	Wariant 9.4. Utrzymanie 5-metrowych miedz śródpolnych	100 zł/100 mb

## Załącznik nr 6

## KOSZTY TRANSAKCYJNE I WYSOKOŚĆ KWOTY PRZEZNACZONEJ NA REFUNDACJĘ TYCH KOSZTÓW

Koszty transakcyjne		Wysokość kwoty przeznaczonej na refundację kosztów transakcyjnych
Koszt sporządzenia dokumentacji przyrodniczej dla siedliska o powierzchni:	do 1 ha	500 zł
	powyżej 1 ha do 5 ha	1000 zł
	powyżej 5 ha do 20 ha	2000 zł

Załącznik nr 7

WYSOKOŚĆ WSPÓŁCZYNNIKÓW PROCENTOWYCH STOSOWANYCH DO DOKONYWANIA ZMNIJSZEŃ PŁATNOŚCI ROLNOŚRODOWISKOWYCH  
W RAMACH PAKIETÓW LUB WARIANTÓW

Rodzaj uchybienia		Wysokość zmniejszenia
<b>I. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne</b>		
<b>Wszystkie warianty z wyjątkiem wariantu 2.3. Trwałe użytki zielone (dla których zakończono okres przestawiania) i wariantu 2.4. Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)</b>		
Prowadzenie produkcji rolnej niezgodnie z najlepszą wiedzą i kulturą rolną i niezachowanie należytej dbałości o stan fitosanitarny roślin i ochronę gleby		100%
<b>Wariant 2.3. Trwałe użytki zielone (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.4. Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)</b>		
Koszenie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie lub usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w nieodpowiednim terminie		100%
<b>Wariant 2.9. Uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania), wariant 2.10. Uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania), Wariant 2.11. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania), wariant 2.12. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)</b>		
Drzew w okresie owocowania lub na podkładkach karłowatych lub półkarłowatych, których uprawa jest prowadzona nie krócej niż rok, jest mniej niż jest wymagane co najmniej o 10%, lecz nie więcej niż o 50%		70%
Drzew w okresie owocowania lub na podkładkach karłowatych lub półkarłowatych, których uprawa jest prowadzona nie krócej niż rok, jest mniej niż jest wymagane więcej niż o 50%		100%
Krzewów owocujących, ukorzenionych i spełniających wymagania dotyczące średnicy elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego jest mniej niż jest wymagane co najmniej o 10%, lecz nie więcej niż o 50%		70%
Krzewów owocujących, ukorzenionych i spełniających wymagania dotyczące średnicy elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego jest mniej niż jest wymagane więcej niż o 50%		100%



<b>II. Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 i Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000</b>	
<b>Wszystkie warianty</b>	
Zastosowanie przynajmniej jednego z następujących zabiegów: przeorywanie, wiatowanie, podsiew, włókowanie w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września	20%
Zastosowanie ścieków lub osadów ściekowych	100%
Budowa lub rozbudowa urządzeń melioracyjnych wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem bieżącej konserwacji tych urządzeń oraz budowy lub rozbudowy urządzeń mających na celu poprawę lub utrzymanie wartości przyrodniczej	60%
Zastosowanie środków ochrony roślin, z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych chwastów z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych), po uzgodnieniu z podmiotem, o którym mowa w § 2 ust. 2	100%
<b>Wariant 5.1. Ochrona siedlisk łągowych ptaków</b>	
Zastosowanie wapnowania, które wpłynie negatywnie na realizację celu pakietu	20%
Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	100%
Prowadzenie zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych w terminie od dnia 1 kwietnia do dnia 31 lipca	40%
Niewykoszenie całej powierzchni działki rolnej lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni	50%
Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki – mniejszej niż 30% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki – większej niż 50%, lecz mniejszej niż 80% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki – większej niż 80% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	80%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%
Nieźłożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	20%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100%

Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40%
Wykazanie niedojądów w nieodpowiednim terminie	20%
Nawożenie	100%
<b>Wariant 4.2. Mechowiska i wariant 5.2. Mechowiska</b>	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Pozostawienie nieskoszonych niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Skoszenie lub pozostawienie nieskoszonej całości albo części powierzchni działki rolnej niezgodnie ze stosowanym schematem koszenia	80%
Niezłożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	20%
Wypasanie	40%
Nawożenie	100%
<b>Wariant 4.3. Szuwały wielkoturycowe i wariant 5.3. Szuwały wielkoturycowe</b>	
Niewykoszenie całej powierzchni działki rolnej lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	50%
Wykoszenie części powierzchni działki rolnej innej niż 20%	80%
Pozostawienie nieskoszonych niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%
Niezłożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	20%
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	40%
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40%
Nawożenie	100%
<b>Wariant 4.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe i wariant 5.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe</b>	
Niewykoszenie całej powierzchni działki rolnej lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	50%

Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	80%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%
Nieźłożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	20%
Wypasanie	40%
Nawożenie	100%
<b>Wariant 4.5. Murawy ciepłolubne i wariant 5.5. Murawy ciepłolubne</b>	
Niewykoszenie całej powierzchni działki rolnej lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
Wykonanie więcej niż 1 pokosu	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni	50%
Pozostawienie mniejszej niż 15% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
Pozostawienie większej niż 20%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	80%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%
Nieźłożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	20%
Nawożenie	100%
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100%
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt i obciążenia pastwiska	40%
<b>Wariant 4.6. Pónaturalne łąki wilgotne i wariant 5.6. Pónaturalne łąki wilgotne oraz wariant 4.7. Pónaturalne łąki świeże i wariant 5.7. Pónaturalne łąki świeże</b>	
Niewykoszenie całej powierzchni działki rolnej lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
Wykonanie więcej niż 2 pokosów	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni działki rolnej	50%
Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	80%

Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%
Niezłożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	20%
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	40%
Nieprzestrzeżenie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40%
Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	100%
<b>Wariant 4.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe i wariant 5.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe</b>	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100%
Nieprzestrzeżenie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40%
Nawożenie	100%
<b>Wariant 4.9. Słonorośla i wariant 5.9. Słonorośla</b>	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100%
Nieprzestrzeżenie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40%
Niezastosowanie wypasu kwaterowego w przypadku licznego występowania trzciny	20%
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
Wykonanie więcej niż 1 pokosu	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Niezłożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	20%
Nawożenie	100%
<b>Wariant 4.10. Użytki przyrodnicze i wariant 5.10. Użytki przyrodnicze</b>	
Brak zachowania użytków przyrodniczych w stanie niepogorszonym	100%
Nieusunięcie odpadów	20%
Niestosowanie zabiegów pielęgnacyjnych	40%
Nawożenie	100%
Odwadnianie i wydobywanie torfu – w przypadku torfowisk, wydobywanie piasku i zalesienie – w przypadku muraw napiaskowych, lub usunięcie kęp i odwadnianie – w przypadku szuwarów kępowych	100%
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
<b>III. Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie</b>	
<b>Wariant 6.1. Produkcja towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych</b>	
Uprawa odmian roślin innych niż dopuszczone	100%

<b>Wariant 6.2. Produkcja nasienna towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych</b>	
Uprawa odmian roślin innych niż dopuszczone	100%
<b>Wariant 6.3. Produkcja nasienna na zlecenie banku genów</b>	
Rozmnażanie nasion roślin niezgodnie z umową	100%
Nieprowadzenie dokumentacji uprawy	40%
<b>Wariant 6.4. Sady tradycyjne</b>	
Prowadzenie sadu niezgodnie z wymogami	100%
Niewykonanie przynajmniej jednego z podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych	40%
Niewykoszenie lub nieusunięcie ściętej biomasy lub niewypasanie	20%
<b>IV. Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie</b>	
Przekroczenie liczby 30 maciorek na 1 tryka	20%
<b>V. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód</b>	
<b>Wszystkie warianty</b>	
Uprawa w międzyplonie lub wsiewce poplonowej roślin, do których uprawy może zostać przyznana specjalna płatność obszarowa do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych, jeżeli w plonie głównym uprawiana była ta sama roślina	100%
<b>Wariant 8.1. Wsiewki poplonowe</b>	
Brak siewu wsiewki	100%
Nieuprzągnięcie słomy z pola po żniwach	20%
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	50%
Nieprzeoranie wsiewek (nie dotyczy systemu bezorkowego)	20%
Zastosowanie ścieków lub osadów ściekowych	100%
<b>Wariant 8.2. Międzyplon ozimy</b>	
Brak siewu roślin poplonowych	100%
Stosowanie pod międzyplon nawozów innych niż naturalne	100%
Zastosowanie ścieków lub osadów ściekowych na międzyplon	100%
Nieprzyoranie międzyplonu (nie dotyczy systemu bezorkowego)	20%
Spasanie w terminie innym niż w okresie wiosny	20%
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	50%
W przypadku uprawy międzyplonu ozimego w międzyzędziach chmielnika, powierzchnia uprawy tego międzyplonu stanowi mniej niż około 67% łącznej powierzchni plantacji chmielu	100%

<b>Wariant 8.3. Międzyplon ścierniskowy</b>	
Brak siewu roślin poplonowych	100%
Stosowanie pod międzyplon nawozów innych niż naturalne	100%
Zastosowanie ścieków lub osadów ściekowych na międzyplon	100%
Nieprzyoranie międzyplonu (nie dotyczy systemu bezorkowego)	20%
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	50%
W przypadku uprawy międzyplonu ścierniskowego w międzyrzędziach chmielnika, powierzchnia uprawy tego międzyplonu stanowi mniej niż około 67% łącznej powierzchni plantacji chmielu	100%
<b>VI. Pakiet 9. Strefy buforowe</b>	
<b>Wszystkie warianty</b>	
Utrzymanie między rzódpolnej o szerokości mniejszej co najmniej o 10% od wymaganej szerokości	30%
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
Nieusunięcie biomasy w odpowiednim terminie	20%
Niepielęgnowanie żywopłotów	30%
Zastosowanie nawozów lub środków ochrony roślin	100%